

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

8900 Нова Загора, ул. „Цар Освободител“ 67

тел. 0457/6 27 57, www.pgss-nz.com, e-mail: info-2000306@edu.mon.bg

Утвърждавам:

/Лиляна Стоянова – Директор на ПГСС/

Училищна програма

за превенция на ранното напускане на училище

за учебната 2026-2027 година

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Сливен - съобразно спецификата и конкретните условия в Професионална гимназия по селско стопанство.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100 от 08.06.2018 г., изм. и доп. с ПМС от 14.10.2019 г. и утвърдена със заповед РД 07-5/15.09.2026 г на Директора на ПГСС - гр. Нова Загора

I. ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици се базира на основни принципи на включващото образование, а именно:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да създадат възможности за включване

II. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

Преждевременното напускане на училище води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравият статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. Преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България.

1. Анализ на състоянието в Професионална гимназия по селско стопанство

През учебната 2025/2026 година в Професионална гимназия по селско стопанство в дневна форма са обучавани 350 ученици.

В училището има ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

- **преждеременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;
- **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали почти 177289 отсъствия. От тях по неуважителни причини 151827.

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия е констатира, че:

Извинените отсъствия са направени по следните причини:

- 1.1. здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
- 1.2. семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
- 1.3. за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.

1.4. продължително отсъствие от страната на семейството

1.5 културната обусловеност на средата -ранни бракове,

Най-много отсъствия имат ученици от втори гимназиален етап, не подлежащи на задължително обучение. Голяма част от тях се включват в трудови дейности в полза на семейството, сключват ранни бракове или съжителстват на семейни начала, съгласно ромските обичаи.

2.Основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:

2.1. Нежелание на ученика да учи: по-голямата част от отсъстващите ученици нямат трудности в усвояването на учебния материал, а по-скоро са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори на средата, в която се отглеждат.

2.2. Липса на родителски контрол, трудова миграция:

Родителите в повечето случаи са заинтересовани от изхранването на детето си, а не от неговото образование и резултатите от обучението. Част от учениците са деца на т.н. мигриращи родители, които работят в чужбина, а децата им се отглеждат от баби и дядовци, което на практика означава, че спрямо тях не се упражнява системен родителски контрол.

2.3. Наличие на социални фактори: част от учениците работят, за да си осигуряват средства.

2.4. Културна обусловеност на средата, водеща до ранни бракове – все по-често се наблюдава ранно отпадане по причина брак на възраст между 14-16 за момичетата и 16-18 за момчетата от ромската общност.

2.5. Липса на ефективни санкции за родители, чиито деца не посещават редовно училище.

2.6 Недостатъчна образованост на родителите -близо 72 % от родителите на нашите ученици са с клас от начален етап или начално образование. Ниското образование е повтарящ се модел в общността и не е приоритет за тях.

2.7. Неефективни санкции на ученици: Наложените санкции не са достатъчно ефективни, при липсата на родителска ангажираност. Дори при наложени глоби по реда на чл. 347 от ЗПУО от страна на общинската администрация, в голямата им част те са несъбираеми и не постигат търсения ефект.

2.8.Като тенденция през учебната година се забелязва увеличаване на общия брой на извинените и неизвинените отсъствия и на средния брой отсъствия на един ученик, което доказва недостатъчно ефикасността на системните и целенасочени действия и предприети мерки от страна на училището при изпълнението на училищната програма за намаляване на отсъствията.

3.Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

3.1 В Професионална гимназия по селско стопанство се предприемат мерки за задържане в училище на ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат неизвинени отсъствия или търсят начини за неправомерно извиняване на отсъствията си. При тези ученици се наблюдават и негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище.

3.2 Обект на специално внимание са учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален и образователен статус, които през предходната учебна година са допусkali повече от 5 неизвинени отсъствия – почти 90%. Със съдействието от страна на институции (като отделите за „Закрила на детето“ към Дирекции „Социално подпомагане“ – Нова Загора, МКБППМН – Нова Загора) спрямо някои ученици благодарение и на Механизма за обхват е постигнат частичен успех с променлив характер.

3.3 В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

3.4 Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:

- Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.
- Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия на ученици, съгласно ЗПУО и Правилника за дейността на гимназията
- Подаване на информация за ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини.
- Търсене на съдействие от кметове по населени места за установяване на контакт с родителите по местоживеене и обсъждане на мерки и действия за коригиране поведението на ученици.
- Прилагане на дейности и мерки съгласно Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици
- Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация – ежеседмични и дори ежедневни проверки от страна на ръководството.
- Осигуряване на дейности от обща и допълнителна подкрепа и др.

3.5 Възпитателни мерки за превенция на отпадането.

- Работа с учениците
- Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на риска от отпадане на ниво училище.
- Паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители.
- Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – психологическа работа, консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
- Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

3.6 Работа с родителите

- Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, включване в лектории, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
- Работа по проект „Успех за теб“ – Дейност 2 „Интензивна работа с родители“

- Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.
- Провеждане на изнесени родителски срещи

3.7 Работа с педагогически специалисти и непедагогически персонал:

3.8 Изготвени училищни документи

В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2026/2027 година може да се направят следните изводи:

1. Прилаганите мерки са оказали частично възпитателно въздействие и броят на допуснатите отсъствия, както и учениците, носители на отсъствия, продължава да бъде голям.
2. Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците в електронния дневник.
3. Наличие на повторно записани ученици

III. ЦЕЛИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.

2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

V. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/ и	Срок
ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	Директор	15.09.2026г.
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор	15.09.2026г.
1.3 Запознаване с правата, задълженията и отговорностите на учениците в началото на учебната година	Класни ръководители	до 17.09.2026г.

1.4 Включване в плана на класните ръководители на конкретни дейности свързани с превенция на отпадането и работа с ученици в риск и с техните родители .	Класни ръководители	15.09.2026г.
1.5 Провеждане на анкети и карти за учениците	Класни ръководители медиатор	По веднъж на учебен срок
1.6. Провеждане на семинар/среща с НПО или друга обучителна организация с цел повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за идентифициране на причините за отпадане	Директор Координатор на процеса на приобщаващото образование	Октомври – Ноември 2026
1.7 Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредба за приобщаващото образование. Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно включване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.	Класен ръководител ЕПЛР	Постоянен Октомври 2026
1.8 Прилагане на нови подходи в работата с родители провеждане на алтернативни родителски срещи и индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане ученици.	Класни ръководители Образователен медиатор	По веднъж на уч. срок 2026 -2027
1.9 Разработване на програма за работа с родители	Образователен медиатор	септември 2026
1.10.Разработване на програма за работа на училищния психолог	психолог	септември 2026
2.ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕ		
2.1. Извършване на оценяване на знанията на учениците което да установява резултатите и осигуряващо обратна връзка за стимулиране на мотивацията на ученици	Всички учители	Постоянен
2.2.Прилагане на иновативни подходи на преподаване, съобразени с индивидуалността на ученика, като партньор в образователния процес Използване на атрактивни и иновативни методи на преподаване	Всички учители	През учебната година
2.3.Популяризиране на дуалната система на обучение	Всички учители	Постоянен
2.4 Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др. инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; свободен достъп до училищна спортна база; за кариерно ориентиране и консултиране; за превенция на рисковете и здравословни житейски избори.	Ръководители на групи, учители	постоянен
2.5 Създаване на подкрепяща среда за учениците със специални образователни потребности (СОП) и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; иницииране на разговори с проблемни ученици, съвместно с ученическия актив и родителската общност консултиране и допълнителна работа на учениците; целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ; недопускане на прояви на агресия и тормоз.	Учители от училището Ръководство Медиатор Психолог	Постоянен
2.6 Повишаване обхвата на учениците, осигуряване на условия за ефективното провеждане на дейности по обща и допълнителна подкрепа	Класни ръководители, учители	Постоянен

	Ресурсен учител	
2.7 Дейности на ученическия парламент и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане организирани на ученически пространства, забавни музикални междучасия, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“.	Ръководител на Ученически съвет, образователен медиатор психолог	Постоянен
2.8 Поощряване с материални и морални награди	Директор	Постоянен през учебната година
2.9 Кариерно ориентиране и консултиране с цел популяризиране на ползата от професионалното образование Среща с представители на университети, обучителни организации и представители на бизнеса. Прилагане и осигуряване на възможности за придобиване на квалификация по професия	Директор Класни ръководители на 12 клас	През учебната година до м. май 2027г.
2.10.Повишаване на участието и ангажираността на родителите в различни дейности за повишаване на отговорността и сътрудничество в образователния процес Привличане на родителите в дейности на училището, включително и по проекти	Ученици Родители Учители Образователен медиатор	Постоянен
3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
3.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения; - работа с дигитални ресурси-обучения за ученици и родители; - успешно взаимодействие между училището и семейството.	ЗДУД Председател на комисията по квалификацион на дейност	Постоянен
3.2 Изготвяне и спазване на графици дежурства на учители и образователен медиатор консултации с родители консултации по учебни предмети и др.	Директор Учители	Постоянен
3.3. Осигуряване на безплатен транспорт на всички пътуващи ученици до завършване на средно образование, чрез общински превозвачи	ЗДУД	постоянен
3.4. Изплащане на стипендии при условията и по реда на нормативната уредба за условията за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование.	Директор ЗДУД Гл. счетоводител	постоянен -първи и втори учебен срок
3.5. Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение. Мотивиране на ученици да продължат и да завършат образованието в самостоятелна форма при невъзможност да присъстват в дневна форма на обучение	ЗДУД Образователен медиатор Класни ръководители	постоянен през уч. година
3.5. Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия. Ежемесечни отчети на класните ръководители за ученици допуснали отсъствия по неуважителни причини.	Класни ръководители, Определено длъжностно лице за работа в ИСРМ	постоянен
3.6. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	Постоянен до 4 число всеки месец
3.7.Участие в дейността на екип/и за обхват във връзка с осигуряване редовното посещение на учебни занятия от страна на децата и учениците,	ЗДУД	Постоянен през учебната година

подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование и създаване на училищни екипи по превенция	Учители включени в заповед на РУО по Механизма Класни ръководители	
3.8. Провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор Класни ръководители	Постоянен Минимум три пъти през учебната година
3.9. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор ЗДУД	ежеседмично
3.10. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор ЗДУД	Постоянен През уч. година
3.11. Осигуряване на подкрепа на кл. ръководители и учители с ученици в риск: консултации със специалисти и експерти от Дирекция „Социално подпомагане“, ЦОП, МКБППМН, МВР-ДПС и др.	ЗДУД	Постоянен през учебната година
3.12. Разработване на Инструментариум за оценка за риска от отпадане Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане чрез проучване на социален статус, семейна среда и взаимоотношения учители-ученици, самочувствие и мотивация За всички новопостъпили ученици се изготвя индивидуална оценъчна карта на риска.	Класни ръководители	Постоянен До 20 октомври
3.13. Уведомяване на институциите (Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Директор Класни ръководители	Постоянен през учебната година
3.14. Прилагане на системи за ранно предупреждение за риск Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информирание и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция - сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.	ЗДУД Учители Медиатор	Постоянен Септември 2026

VI. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини в сравнение с предходната учебна година:

1.1. брой отсъствия в края на срока/учебната година;

1.2. брой санкционирани ученици за отсъствия;

1.3. брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;

1.4. брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия

2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.

3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.

4. Брой родители, включени като активна страна в процеса на образование и обучение, включително и чрез оказана институционална подкрепа.

VI. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на:
 - 2.1. Учебници и учебни материали
 - 2.2. Безплатен транспорт за пътуващите ученици до завършване на средно образование;
 - 2.3. Стипендии на ученици, съгласно вътрешните правила на гимназията
3. От Национални програми на МОН
4. По проекти.

Програмата е изготвена от комисия в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Йовелина Динева Тодорова, на длъжност: Заместник-директор, учебна дейност

ЧЛЕНОВЕ:

1. Доника Дончева, на длъжност: Заместник-директор, учебна дейност
2. Тодорка Николова Златева, на длъжност: старши учител, теоретично обучение
3. Катя Ганева Неделчева -- старши учител, общообразователен учебен предмет в гимназиален етап
4. Галина Петрова - старши учител, общообразователен учебен предмет в гимназиален етап
5. Зара Райкова Герджикова -учител по професионална подготовка
6. Десислава Шишманова -училищен психолог
7. Цветанка Андреева Стефанова, на длъжност: Заместник-директор, учебно-производствена дейност

